

Els milicians de Can Garcia

Ja fa un cert temps mentre positivava uns clixés, d'aquells de vidre, sobre la nostra Guerra Civil aportats per Jacint Surroca, van aparèixer fotografies d'uns milicians vinguts de fora, la majoria, crec, de Barcelona, que es van apropiar del xalet dels senyors Garcia del passeig Maristany, del qual en feren el seu quarter general durant molts mesos del principi de la guerra. Es deien de la UGT, és a dir, d'Unió General de Treballadors, un sindicat proper al PSUC en aquell moment.

Segurament pogueren instal·lar-se en aquella torre perquè en aquell temps formava part del municipi de Llanars. Si hagués estat, com ara, de Camprodon, el més segur és que mai no haurien obtingut el consentiment. L'ajuntament de la vila estava governat per la Confederació Nacional del Treball, la CNT, lligada a la FAI, o sigui, la Federació Anarquista Ibèrica. Era conegut de tothom que els dos sindicats es comportaven com una espècie de gat i gos que tenien per norma barallar-se contínuament.

En aquell principi de les hostilitats, la lluita al front, per part del govern legal, es feia amb voluntaris sortits dels rangs d'esquerres, republicans i catalanistes. Però alguns, per la por de ser blanc de les bales dels militars revoltats, preferiren buscar un lloc a la rereguarda, molt més còmode, molt més confortable, i sobretot, amb molt menys perill. Sobre aquest fet sortí una cançó que va arribar a ser molt popular a Catalunya. Deia:

*Al llegar a Barcelona
lo primero que se ve
son milicianos de pega
sentados en el café.
Llevan el pantalón de cuero
y la chaqueta también
y a los que vienen del frente
los cojones se les ven...*

Més tard, en implantar-se les lleves s'hagueren d'anar incorporant. Però durant el temps que estigueren a Camprodon foren, en certa manera, protagonistes d'un parell de fets que, en el fons, aconseguiren que la vila fos un dels pocs pobles del país on la revolució no va causar morts entre el seus habitants.

El divendres 30 d'octubre de 1936 a Roses, mentre la gent dinava, aparegué en el fons de la badia la silueta del creuer Canarias, el vaixell de guerra més poderós que tenien els franquistes. Uns minuts més tard els seus poderosos canons començaren a disparar contra una petita embarcació armada que hi havia a port, la van enfonsar i van matar un parell de tripulants. Uns moments després unes barcasses carregades de soldats s'acostaren a terra per desembarcar-hi. No tingueren temps d'arribar-hi: una afusellada dels milicians encarregats de vigilar la costa va impedir-ho. Però un cop la nit va guanyar el paisatge, tornaren a fer un intent de desembarcar més ben preparat, amb més barcasses i més homes. Però quan encara no havien trepitjat els primers grans de sorra de la platja foren rebuts pels milicians (que havien demanat reforços a Barcelona) amb trets creuats de metralladores que, a més de causar-los algunes baixes, els obligaren a embarcar-se de nou a corre - cuita.

Aquest fet, amb el crit de "Els franquistes volen envair Catalunya!" com si fos una reguera de pólvora, va

